

en Del falde. (Højmark: Ja, jeg tænkte ogsaa paa de bestaaende.) Naar, det ærede Medlem mente altsaa ligesom jeg, at der skulde tages Hensyn til Antallet af de bestaaende Dimittender! Det, tror jeg, vilde være heldigt. Jeg ved ikke, hvorledes den højtærede Minister nu fordeles det Beløb, der gives til Privatseminariernes fattige Elever, de 7,500 Kr. Saa vidt jeg erindrer, blev der under den tidligere Kultusminister en Gang afgivet den Erklæring, at de skulde fordeles i Forholdet til Antallet af de bestaaende Dimittender i det foregaaende Aar. Men det synes ikke at være saa, naar jeg ser paa Privatseminarierne i 1892. Da var der f. Eks. fra et Seminarium, Gedved, 25, der bestode, og 6, der faldt, medens der ved et andet Seminarium, det i Vordingborg, var 3, der bestode, og 11, der faldt. Der var i det hele 49, der bestode, og 36, der faldt. Naar det nu havde været saaledes, at Fordelingen foregik efter Antallet af de bestaaende Dimittender, saa vilde et Seminarium som Gedved have faaet Halvdelen af disse Penge, da det havde Halvdelen af samtlige bestaaende Dimittender fra Privatseminarierne, men det fik, saa vidt jeg ved, kun 1,800 Kr. Derimod fik f. Eks. Vordingborg Seminarium, hvor kun 3 Dimittender bestode, medens der var 25 paa Gedved, 1,050 Kr. Jeg kan ikke se Reglerne i dette, og jeg vilde gerne ved denne Betslighed spørge den højtærede Minister om, efter hvilke Regler denne Fordeling foregaar nu, og efter hvilke Regler han har tænkt sig, at denne Fordeling skulde foregaa i Fremtiden. Dermed tror jeg at kunne slutte. Jeg skal kun sige til det ærede Medlem fra Bogenf (M. Nielsen), at jeg paa ingen Maade hører til dem, der have nogen Mistillid til Privatseminarierne; tværtimod! Jeg tror nok, jeg tør regne mig blandt deres bedste Venner. Men det er ikke nok, at et Privatseminarium hedder Privatseminarium. Hovedsagen er, at det virkelig er et godt Privatseminarium, og der er jo under Navn af Privatseminarier vokset op en hel Del forskellige Anstalter, der ikke ere stort andet end almindelige Eksamensturus, og jeg er ikke en saadan Ven af Navnet Privatseminarium, at jeg lader mig behaare deraf. Naar Spørgsmaalet bliver om at henlægge Eksamenretten til Lærerne ved Seminarierne, har jeg for saa vidt ikke nogen Betænkelse ved at henlægge den til Statsseminariernes Lærere og de virkelige Privatseminariers Lærere. Men det er en meget betænkkelig Ting at lade en Embeds Eksamen blive afholdt af enhver, som blot opfylder de Betingelser, som her kunne stilles med Hensyn

til hele den høje Ordning af Seminarierne, og som derefter kunde faa det fornødne Tilskud. Dernæst tror jeg slet ikke, man vil gøre de Privatseminarier, der ikke høre til første Rang, nogen stor Tjeneste derved. Thi jeg tror, at Seminarier, der i og for sig kunne være udmærket gode, men som ikke have arbejdet sig synderlig op endnu, ville risikere, at man, hvis man gav dem Embedsproven i Haand, bliver meget streng over for dem, ja saa streng, at man endog let kan tage Anerkendelsen fra dem og berøbe dem Dimissionsret. Det, tror jeg, disse Seminarier i Virkeligheden slet ikke vilde være tjente med. Hvis man derimod beholder Eksamenkommissionen som den, der afholder Eksamen, og giver Seminarierne den Afgang, jeg før omtalte, til at deltage i Bedømmelsen, ser jeg ikke rettere, end at vi beholde den Frihed, vi maa sætte Pris paa. Undervisningen kan da udtulle sig efter Omstændighederne ved de forskellige Anstalter. Maaſte ville flere af dem fra Begyndelsen af slet ikke være saa gode, men de kunne blive gode efterhaanden, og ingen kan netop i den første Tid paatage sig at fælde nogen afgørende Dom over dem. Altsaa ogsaa af dette Hensyn vil jeg for min Del anbefale, at man gaar den Vej, jeg har antydnet.

G. Navn: Jeg tror nok, at den Sag, der her ligger for, i Virkeligheden er en af de vigtigste, vi længe have haft, thi det gælder jo i det hele om at skaffe de bedst mulige Lærere til Folkeskolen. Naar det imidlertid lader til, som Interessen i Salen ikke er saa stor, tror jeg, det ligger deri, at Forslaget er fremkommet saa sent, som det er, idet man saa gaar ud fra, at en saa vigtig Sag næppe vilde kunne gennemføres i denne Samling. Jeg skal indrømme, at der efter min Formening er slet temmelig gode Forbedringer i det andet Ting i selve Lovforslaget, saaledes som det laa for Ministeriets Side, og jeg i det mindste er særdeles glad ved, at man i det andet Ting har strøget § 9 og deri især denne Bestemmelse, der gik ud paa, at Censurkommissionen skulde have en Opgave, der laa længere ude, nemlig at man kunde indhente dens Betænkning over vor Folkeskolelag. Jeg tror rigtig nok ikke, det vilde være de rette Hænder at lægge denne Sag i, saa meget desto mere som man jo slet ikke ser i Lovforslaget noget som helst, der gaar i Retning af at afflatte det bestaaende. Det vilde altsaa kun være at søje et nyt Led til, et Led, som maaſte ogsaa paa mange Punkter vilde komme i Modstrid med det nu bestaaende. Jeg skal ikke forbyde mig i de